

О. П. Яворовський, Н. Т. Музичук

Комфортне середовище

КОМФОРТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – сукупність сприятливих умов середовища, в яких реалізація психічних та фізіологічних функцій людини відбувається без найменшого напруження. Людина та середовище її існування гармонійно взаємодіють і розвиваються лише тоді, коли потоки енергії, речовини та інформації перебувають у межах, які забезпечують їхню позитивну дію на людину і природне середовище. У системі людина–середовище існування психофізіол. комфорт життєдіяльності людини досягається внаслідок якіс. поліпшення сан.-гіг., мікрокліматич., естетич. параметрів цього середовища, зокрема вдосконалення функціон.-простор. структури архіт.-містобудів. об'єктів, макс. використання рослин. світу. Середовище існування людини формується під впливом сукупності факторів (фіз., хім., біол., соц.), які можуть прямо або опосередковано впливати на її здоров'я та діяльність. Одним із таких факторів є клімат, зміни якого позначаються на самопочутті людини. Нині на організм людини впливають бл. 500 тис. речовин, з яких відомі лише 5–10 %. В індустр. суспільстві у постій. кругообігу речовин перебувають майже 65 тис. хім. сполук, яких раніше не існувало в природі. За класифікацією Міжнар. агентства з виявлення раку при ВООЗ, більшість вироб-в різних галузей промисловості належать до канцерогенно небезпеч. як для тих, хто працює на них, так і для населення в цілому, оскільки вони є джерелом утворення і викиду в довкілля канцероген. речовин. Це насамперед підприємства металургії, нафтоперероб. та хім. пром-стей, з виготовлення азбестовміс. виробів тощо. За даними Інституту гігієни та мед. екології НАМНУ (Київ), у повітрі міського середовища наявні 16 поліцикліч. ароматич. вуглеводнів (ПАВ), з яких 8 спричиняють канцерогенну дію. У структурі хім. канцерогенів в атмосфері найбільшою є частка сполук ПАВ, насамперед бенз(а)пірену. Важливе значення для забезпечення комфорт. життєвого простору має дотримання норматив. вимог. Допустимі (оптимал.) показники температури, вологості повітря, швидкості вітру, радіац. фону, природ. та штуч. освітлення, тривалості інсоляції, шуму, вібрації, вмісту забруднювал. речовин у повітрі, воді та ґрунті, які є критеріями комфортності, регламентують держ. стандарти. За їх оптимал. параметрів формується зона комфорту, в якій усі фізіол. функції людини реалізує на найсприятливішому для життєдіяльності рівні.

Рекомендована література

1. Реймерс Н. Ф. Надежды на выживание человечества. Концептуальная экология. Москва, 1992;
2. Занько Н. Т., Корсаков Г. А., Малаян К. Р. и др. Безопасность жизнедеятельности. С.-Петербург, 1996;
3. Музичук Н. Т. Вплив забруднення атмосферного повітря на здоров'я населення // Довкілля та здоров'я. 2000. № 2(13); Берднік О. В., Зайковська В. Ю. Здоров'язберігаюча стратегія у гігієні навколишнього середовища // Там само. 2008. № 3.

Бібліографічний опис:

Комфортне середовище / О. П. Яворовський, Н. Т. Музичук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4434>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).